

สรุปโครงการที่ภาคเหนือ

สำหรับโครงการพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจต้นแบบของพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 63 ที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการฯ มีจำนวนทั้งสิ้น 12 โครงการ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ ทัวภาคเหนือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. โครงการพัฒนาระบบการจัดการขยะแบบมีส่วนร่วมในชุมชนบ้านบวักโป่ง

ตำบลน้ำชำ อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

สถานที่ : ชุมชนบ้านบวักโป่ง ตำบลน้ำชำ อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่

ความสำคัญ และกิจกรรม : ปัญหาการจัดการขยะในชุมชน เกิดจากการกำจัดขยะแบบผิดวิธีโดยไม่มีการคัดแยกขยะ และประชาชนไม่ได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกในการนำขยะมาทำการรีไซเคิลและในชุมชนได้จัดทำโครงการนำร่องการจัดการขยะแล้วแต่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ทำให้เกิดปัญหาเรื่องไข่เลือดออกมีการระบาดและสถานที่ในการทิ้งขยะไม่เพียงพอจึงเกิดผลกระทบต่อชุมชนและวิถีชีวิตในพื้นที่จากการสืบหาข้อมูลของทีมพระนิสิตและเครือข่ายภาคี พระนิสิตจึงมีความตั้งใจที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะในชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นแนวทางการส่งเสริมให้เกิดสังคมสุขภาวะขึ้น โดยการศึกษาบริบท ตลอดจนสถานการณ์ และข้อมูลปัจจุบันของชุมชนมาประกอบเพื่อให้ชุมชนได้เห็นสภาพปัญหาในปัจจุบัน และเกิดการตระหนักร่วม จึงจัดทำโครงการพัฒนาระบบจัดการขยะชุมชนบ้านบวักโป่ง ตำบลน้ำชำ อำเภอสองเม่น จังหวัดแพร่ แบบมีส่วนร่วมขึ้น

ผลลัพธ์ : คณะทำงานและภาคีเครือข่ายมีความรู้และมีทักษะที่ถูกต้องในการจัดการขยะในชุมชน และเกิดการพัฒนากระบวนการจัดการขยะในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมายคณะกรรมการวัด คณะกรรมการตลาดสด คณะกรรมการโรงเรียน รวมถึงการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการคัดแยกขยะออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะทั่วไป ขยะเปียก ขยะรีไซเคิลและขยะอันตราย และอบรมการทำน้ำหมัก (EM:EffectiveMicroorganism) กับกลุ่มคณะกรรมการในการมีส่วนร่วมการจัดการขยะในชุมชน โดยคณะทำงาน

ได้วางจุดถึงขยะแยกประเภท (4สี) ไว้ 3 จุดหลัก คือบริเวณวัด ตาด โรงเรียน และเกิดผลการดำเนินงานที่ดีในพื้นที่
ดำเนินงาน วัด ตลาด โรงเรียนเป็นหลัก

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

2. โครงการพัฒนาศักยภาพเยาวชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม บ้านม่วงคำ จ.แพร่

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่

สถานที่ : บ้านม่วงคำ ตำบลสรอย อำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่

ความสำคัญ และกิจกรรม : ทีมพระนิสิตให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเยาวชนที่ประสบปัญหา
ด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆภายในชุมชน จึงต้องการจัดการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับผลกระทบของปัญหา
สิ่งแวดล้อมให้กับเยาวชนในชุมชน โดยการให้เยาวชนในชุมชนสำรวจปัญหาสิ่งแวดล้อมในชุมชนของตนเองว่าใน
ชุมชนของตนเองประสบกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านใดบ้าง เมื่อทราบปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนแล้ว ทาง
ผู้จัดทำโครงการและเยาวชนก็ร่วมกันทำโครงการเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านนั้นๆ และร่วมมือกันหาแนว
ทางการแก้ปัญหาต่างๆโดยนำแนวคิดทางพระพุทธศาสนามาร่วมแก้ปัญหา และใช้วิธีการถ่ายทำหนังสั้นในการ
ถ่ายทอดปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆที่ได้สำรวจมา เพื่อให้เยาวชนและประชากรในชุมชนตระหนักถึง
ผลกระทบจากปัญหาสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นการพัฒนาศักยภาพเยาวชน

ผลลัพธ์ :

1) เกิดการพัฒนาทักษะในการสร้างสื่อการสอนให้กับพระนิสิตโดยที่พระนิสิตได้เทคนิคและวิธีการใน
การถ่ายทำหนังสั้นเบื้องต้นจากการอบรมและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปบูรณาการในการจัดทำสื่อการสอนให้กับ
นักเรียนโดยใช้เทคโนโลยีให้เข้ากับการศึกษาในศตวรรษที่21

จากการที่ได้เรียนรู้การถ่ายทำหนังสั้นสามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดให้เยาวชนที่ร่วมโครงการ
ได้เขียนโครงเรื่องและถ่ายทำหนังสั้นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในชุมชนซึ่งได้หนังสั้นจำนวน4เรื่องได้แก่

1.เรื่องหอยหอยเป็นหนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้โดยเป็นการทำปุ๋ยหมัก
จากหอยที่เป็นศัตรูพืชมาใช้รดพืชผักและนาข้าวแทนกลายใช้ปุ๋ยเคมี

2.เรื่องขยะในมือเราเป็นหนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนปัญหาในชุมชนซึ่งมีการนำขยะมาทิ้ง
ไม่ถูกที่และไม่มีการคัดแยกขยะในเนื้อเรื่องมีวิธีการคัดแยกขยะและการนำมารีไซเคิลให้เกิดประโยชน์

3. เรื่องควนพิชเป็นหนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะท้อนผลกระทบการเผาไร่ในชุมชนต่อคนใน

4. เรื่องชุมทรัพย์บนดินเป็นหนังสั้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการส่งเสริมให้คนในชุมชนนำแนวคิดทฤษฎี
เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในครัวเรือน

2) เกิดการมีส่วนร่วมพระนิสิตและเยาวชนในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมระหว่างพระนิสิตและเยาวชนในการส่งเสริมให้คนในชุมชนเห็นถึงประโยชน์ของการ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนโดยมีการร่วมมือระหว่างบ้านวัดและโรงเรียนโดยมีการเปิดเวทีพูดคุยเกี่ยวกับแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชนตั้งแต่พระสงฆ์ผู้ใหญ่บ้านประชาชนและเยาวชนจำนวน 80 รูป/คน

3) เกิดสร้างเครือข่ายคณะสงฆ์และกลุ่มเยาวชนของท้องถิ่นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแบบวิถีพุทธ โดยมีการสร้างเครือข่ายกับคณะสงฆ์บ้านปางงุ้น และเยาวชนคนต้นน้ำ พระนิสิตได้ไปศึกษาดูงาน แนวคิดการทำงานร่วมกับชุมชน และการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน จากนั้นได้มีการนำแนวคิดมาปรับใช้กับกลุ่มเยาวชนโดยการพาเยาวชนลงพื้นที่สำรวจสิ่งแวดล้อมในชุมชนและสอบถามปัญหาต่างๆจากคนในชุมชน และมีการนำหลักธรรมในศาสนาพุทธ มาบูรณาการปรับใช้ในการเขียนเนื้อเรื่องหนังสือ โดยการแสดงบทบาทการใช้ชีวิตโดยยึดหลักธรรมในทางพุทธศาสนา คือ อิทธิบาท โดยสื่อผ่านการแสดงหนังสือ

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

3. โครงการวิถีพุทธอนุรักษ์ป่าต้นน้ำบ้านแม่ล้าน ชุมชนชาวเขาเผ่าปกากะยอ บ้านแม่ล้าน หมู่ 6 ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง”

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำปาง

สถานที่ : บ้านแม่ล้าน หมู่ 6 ตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง”

ความสำคัญ และกิจกรรม : การดำเนินงานของพระนิสิตที่มนี้เน้นที่การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมศึกษาทบทวนสภาพบริบทสิ่งแวดล้อม โดยมีเครื่องมือคำถามที่นิสิตต้องรู้และชวนชาวบ้านคิดและสร้างการเรียนรู้ร่วม เช่น ป่ามีกี่ไร่ /มีลำห้วยกี่ห้วย มีต้นไม้อะไรบ้าง สมุนไพรมีไหม อย่างไร ความเชื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมปกากะยอมีอะไรบ้าง และเป็นอย่างไร ตลอดจนหมู่บ้านแห่งนี้เคยมีหรือมีวิธีการอนุรักษ์ป่าในชุมชนอย่างไร โดยในเฟสแรกใช้เวลาประมาณ 2 เดือนในการดำเนินงานตามทำวัตถุประสงค์แรก กระบวนการทำงานที่พระนิสิต โดยชวนแกนชุมชนทำกิจกรรม หาคำตอบ ทำแผนที่ชุมชน /แผนที่ป่า หรือให้เด็ก ๆ กับคณะพระนิสิตทำงานร่วมกันไปสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ประชาชนชาวบ้าน เป็นต้น และเมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดก็จัดเวทีชวนชาวบ้านคิดว่า อยากอนุรักษ์ป่าในชุมชนแบบไหนให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในกระบวนการคิด ร่วมเป็นเจ้าของ เกินความตระหนักห่วงหาพันถิ่นฐานบ้านเกิด เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นตัวต้นเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นกุศโลบายในการเสริมสร้างความดี มุ่งการพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งให้คำปรึกษาการให้การศึกษาแก่ชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมภูมิปัญญาในท้องถิ่นในการอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ปลูกจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมป่าไม้ให้กับเยาวชนและคนในชุมชน โดยนำหลักธรรมคำสอนมาเผยแพร่ในเรื่องความรู้บุญคุณ กตัญญู กตเวทิต การเสียสละเพื่อส่วนรวมมาเป็นหลักในการพัฒนาจิตใจให้เกิดความสำนึกในความรักในธรรมชาติ และศาสนาเป็นแนวทางที่จะใช้แก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ โดยการทำให้เยาวชน ชุมชน เห็นเข้าใจธรรมชาติมากขึ้น รู้ถึงผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมของตนเอง และแสดงให้เห็นว่าตนเองสามารถทำอะไรที่ดีและถูกต้องได้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสามัคคีความสัมพันธ์อันดีระหว่างพระสงฆ์กับชุมชนให้เกิดขึ้นด้วยด้วย

ผลลัพธ์ : พระนิสิตได้นำความรู้ที่ได้ศึกษามา นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมและนำหลักธรรมไปเผยแพร่ ให้แก่เยาวชนนักเรียนและชาวชุมชนบ้านแม่ล้าน เพื่อให้เกิดความรักและห่วงหาพันธรรมชาติมากขึ้น

1) เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ คนในชุมชนความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์การจัดการพื้นที่ลุ่มน้ำด้วยฝายชะลอน้ำเรียนรู้การใช้ประโยชน์แบบพึ่งพิงป่าได้อย่างเกื้อกูล ชุมชนเกิดความรักสามัคคี มีความสุขใจ มีส่วนร่วมในการรักและห่วงหาพันทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน เกิดระบบการบริหารจัดการป่าชุมชนให้มีความเข้มแข็งและดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2) ฝายต้นน้ำลำธารช่วยชะลอการไหลของน้ำและสร้างความชุ่มชื้นให้เกิดขึ้น สภาพป่า ต้นไม้ พืชพรรณที่มีอยู่ในบริเวณนั้นจะได้รับการฟื้นฟู คนในชุมชนมีน้ำไว้ใช้อุปโภคบริโภคในหน้าแล้ง

3) ทำให้เกิดแหล่งอาหารตามธรรมชาติเพื่อการเก็บหาบริโภคและพึ่งพิงป่าได้ ทำให้ชุมชนมีแหล่งอาหาร

แหล่งเสริมสร้างอาชีพจากการอนุรักษ์ป่า เช่น การเก็บหาผลิตภัณฑ์จากป่า เห็ด หน่อไม้ เป็นการเสริมสร้างอาชีพ
เพิ่มพูนรายได้

4) สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ระบบนิเวศธรรมชาติได้มากขึ้น รวมทั้งเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำ ปลา
กบ เป็นการเพิ่มพูนความหลากหลาย ในระบบนิเวศ

5) ลดความรุนแรงในการไหลของน้ำซึ่งเป็นการป้องกันความเสียหายอันอาจเกิดจากการพัดกระแทก
จากแรงน้ำหลาก เป็นการช่วยลดภาวะความรุนแรงจากอุทกภัย

6) เกิดการฟื้นฟูพัฒนาสภาพป่าต้นน้ำ ก่อให้เกิดความอุดมสมบูรณ์

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

4. โครงการการจัดการขยะอย่างยั่งยืนโดย ชุมชนบ้านเหล่าสะอาด

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำปาง

สถานที่ : บ้านเหล่า ต.ล้อมแรด อ.เถิน จ.ลำปาง

ความสำคัญ และกิจกรรม :

พระนิสิตสร้างกระบวนการเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วม ของคณะสงฆ์ ประชาชนในชุมชน และเด็กนักเรียนในชุมชนบ้านเหล่า เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาทิ้งขยะมูลฝอยในระดับชุมชน และพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนต้นแบบ ในการกำจัดขยะโดยวิธีธรรมชาติ และเป็นการสร้างความสามัคคีใกล้ชิดระหว่างศาสนา กับประชาชน ให้เป็นไปโดยเกื้อกูล ช่วยเหลือตามหลักเมตตาธรรม เพื่อแก้ปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนบ้านเหล่า พร้อมจัดทำเป็นชุมชนตัวอย่างและเพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาสังคมในการปฏิบัติศาสนากิจ โดยการศึกษาบริบท สภาพปัญหา/ขยะในชุมชน เช่น มีขยะเท่าไร 1สัปดาห์บ้าน1หลังมีขยะเท่าไร เป็นขยะประเภทอะไร นำมาวิเคราะห์ประเภทขยะ และศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน การเก็บข้อมูลอย่างมีระบบ การหาข้อมูล รูปหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อให้ทุกคนเกิดความตระหนัก พระต้องรู้จักขยะก่อนและจะได้มองเห็นภาพการจัดการขยะได้ เช่น ขยะอินทรีย์ จะจัดการอย่างไร เพื่อนำไปสู่การจัดการขยะอย่างยั่งยืนโดยชุมชนบ้านเหล่าสะอาด

ผลลัพธ์ : คนในชุมชนก็สามารถนำความรู้ที่ได้จากโครงการนี้ไปประยุกต์ใช้อย่างยั่งยืนและต่อเนื่องโดยให้คนในชุมชนได้ทราบถึงบริบทสภาพปัญหาของชุมชนด้วยตนเอง โดยการจัดการเปิดเวทีสัมมนาศึกษาปัญหาบริบทและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา เช่น ขยะล้นถัง ถังขยะไม่เพียงพอต่อความต้องการของคนในชุมชน และมีการเสนอแนวคิดในวงเสวนาและได้ทราบถึงว่าเคยมีการจัดการขยะตามนโยบายของเทศบาล ในการส่งเสริมให้ประชาชนแยกขยะแต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องด้วยไม่มีการให้ความรู้ในเรื่องการจัดการขยะจึงทำให้คนในชุมชนสับสนในนโยบายของเทศบาลและทำให้คนในชุมชนไม่มีกำลังใจในการดำเนินกิจกรรม หลังจากการทำสัมมนาจึงทำให้คนในชุมชนทราบถึงบริบทและสภาพปัญหาของชุมชนทำให้คนในชุมชนพร้อมจะเข้ามามีส่วนร่วม และหาแนวทางแก้ไขร่วมกันกับ คณะนิสิตจึงได้จัดกิจกรรมขึ้นมา คือ ขยะแลกแต้ม เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับคนในชุมชน และได้มีการจัดตั้งกลุ่มสมาชิก แต่สมาชิกส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุบางคนอยู่ไกลจากศูนย์กิจกรรมของโครงการ ทำให้เกิดความลำบากในการเดินทางจึงเป็นอุปสรรคในการทำกิจกรรมขยะแลกแต้ม ทางโครงการจึงแก้ไขปัญหาโดยเพิ่มระยะเวลาในการรับแลกขยะ ทำให้สมาชิกนำขยะมาแลกอย่างสะดวกสบายตามอริยาศัย และการทำกิจกรรมครั้งนี้ทำให้สมาชิกได้มีการชดแยกขยะเพื่อฝึกวินัยในการทิ้งขยะ และได้มีส่วนร่วมในการลดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในส่วนของอุปสรรคในการแลกขยะ คือ สมาชิกนำแต่ขยะประเภทรีไซเคิลมาแลก ส่วนขยะประเภทย่อยสลายได้ เช่น เศษอาหารหรือใบไม้ สมาชิกไม่ได้นำมาแลกจึงทำให้การส่งเสริมการทำปุ๋ยหมัก ไม่ได้ดำเนินกิจกรรม ทางพระนิสิตได้แก้ไขปัญหาโดยการมอบความรู้และแนะนำวิธีการทำปุ๋ยหมักแก่สมาชิก สุดท้ายคณะพระนิสิตได้จัดกิจกรรม คือ เปิดเวทีสัมมนาคืนความรู้สู่ชุมชน เสวนาในหัวข้อโทษประโยชน์และวิธีการจัดการขยะอย่างยั่งยืน

โดยชี้ให้เห็นถึงปัญหาและโทษของการทิ้งขยะไม่ถูกวิธีในแต่ละประเภท เช่น การทิ้งขยะอันตรายที่ไม่ถูกวิธีทำให้ส่งผลกระทบต่อคนและสิ่งแวดล้อม และประโยชน์ของการคัดแยกขยะ ว่ามีประโยชน์อย่าง ตัวอย่างเช่น เพิ่มรายได้แก่ครอบครัว ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ลดปัญหาการใช้งบประมาณของเทศบาลและเป็นการช่วยชาติในระดับชุมชน หัวข้อที่สำคัญที่สุดในการสัมมนา คือ วิธีการจัดการขยะอย่างยั่งยืน โดยเน้นในหลักการกำจัดขยะจากแหล่งกำเนิดต้นทาง ลดปริมาณขยะ แนะนำกลับมาใช้ใหม่ หรือที่เรียกว่าขยะรีไซเคิลและยกตัวอย่างวิธีการจัดการขยะที่ประสบผลสำเร็จแล้วนำมาประยุกต์ใช้กับชุมชน และยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้คนในชุมชนรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

5. โครงการส่งเสริมสุขภาพพระภิกษุ-สามเณรในเขตพื้นที่ตำบลดงมหาวันอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

สถานที่ : ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย

ความสำคัญ และกิจกรรม :

คณะพระนิสิตได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและได้ร่วมกันจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพพระภิกษุและสามเณรในเขตพื้นที่ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายขึ้น ซึ่งมีจำนวน 8 วัดเป็นพื้นที่นำร่อง โดยเน้นการตรวจสุขภาพเชิงรุกโดยให้มีอาสาสมัครในวัดร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการคัดกรองความเสี่ยงด้านสุขภาพของพระภิกษุสามเณร เพื่อค้นหากลุ่มเสี่ยงสูงและกลุ่มผู้ป่วย เพื่อจะได้ร่วมกันวางกลยุทธ์ในการดูแลสุขภาพของพระภิกษุสามเณรในพื้นที่ตำบลดงมหาวัน ให้ได้รับทราบภาวะสุขภาพของตนเอง และเพื่อป้องกันโรคต่างๆ รวมถึงการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้มีสุขภาพแข็งแรงและเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของกลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของพระภิกษุและสามเณร

ผลลัพธ์ :

1. ศึกษาบริบทและสถานการณ์สุขภาพพระภิกษุและสามเณรในเขตพื้นที่ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย พบว่า

1.1 พระภิกษุ -สามเณรในเขตพื้นที่ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย พระภิกษุ 42 รูป สามเณร 16 รูป รวมจำนวน 58 รูป พระภิกษุเข้าร่วมตรวจสุขภาพ จำนวน 38 รูป คิดเป็นร้อยละ 90.47 มีสามเณรเข้าร่วมการตรวจสุขภาพ จำนวน 16 รูป คิดเป็นร้อยละ 100 เปอร์เซ็นต์

1.2 พระภิกษุ -สามเณรในเขตพื้นที่ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีความดันโลหิตอยู่ในระดับปกติ มีจำนวน 28 รูป คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมาคืออยู่ในระดับกลุ่มเสี่ยงสูง มีจำนวน 21 รูป คิดเป็นร้อยละ 38.9 และอยู่ในระดับกลุ่มสงสัย กลุ่มไม่มีภาวะแทรกซ้อนตามลำดับ

1.3 พระภิกษุ -สามเณรในเขตพื้นที่ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีน้ำตาลในเลือดอยู่ในระดับ ปกติ มีจำนวน 44 รูป คิดเป็นร้อยละ 81.5 รองลงมาคืออยู่ระดับความเสี่ยงสูง มีจำนวน 8 รูป คิดเป็นร้อยละ 14.8 และอยู่ในระดับกลุ่มสงสัย กลุ่มไม่มีภาวะแทรกซ้อนตามลำดับ

1.4 พระภิกษุ -สามเณรในเขตพื้นที่ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีดัชนีมวลกายสมส่วน มี จำนวน 26 รูป คิดเป็นร้อยละ 48.1 รองลงมาคือมีภาวะโรคอ้วน จำนวน 13 รูป คิดเป็นร้อยละ 24.1 และอยู่ใน ภาวะผอม ภาวะน้ำหนักเกินตามลำดับ

1.5 พระภิกษุ -สามเณรในเขตพื้นที่ตำบลดงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ส่วนใหญ่มีสารเคมีในเลือดอยู่ใน ระดับปกติ มีจำนวน 19 รูป คิดเป็นร้อยละ 35.2 รองลงมาอยู่ในระดับมีความเสี่ยงและไม่

ปลอดภัยเท่ากัน มีจำนวนระดับละ 15 รูป คิดเป็นระดับละ 27.8 และมีพระภิกษุ-สามเณรที่มีสารเคมีในเลือดอยู่ในระดับปลอดภัย 5 รูป คิดเป็นร้อยละ 9.3

2. ศึกษาและหาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพพระภิกษุและสามเณรในเขตพื้นที่ตำบลงมหาวัน อำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงรายพบว่า

2.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และติดตามผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเปิดโครงการแล้วและหลังดำเนินโครงการ เพราะการเสริมสร้างสุขภาพจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.2 ถวายความรู้ให้พระภิกษุสามเณรและประชาชนเข้าใจและตระหนักเกี่ยวกับการเสริมสร้างสุขภาพของตนเองยิ่งขึ้น และหาแนวทางดำเนินโครงการนี้อย่างต่อเนื่องโดยขยายพื้นที่กลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบการให้บริการ

2.3 การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมสุขภาพของพระภิกษุสามเณรต้องมีหลายๆหน่วยงานช่วยกันดำเนินการในการจัดโครงการ การประสานงานในหน่วยงานองค์กรต่างๆ เพื่อที่จะได้ดูแลพระสงฆ์สามเณรในด้านสุขภาพอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะได้สืบทอดพระพุทธศาสนาต่อไป

2.4 รมณรงค์ให้พระสงฆ์สามเณรและประชาชน ได้รับรู้ในแนวทางการปฏิบัติดูแลสุขภาพของตนเอง เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาสุขภาพ เพราะสุขภาพเป็นเรื่องสำคัญ โดยการทำป้ายรณรงค์คัดกบาตอย่างไรให้ได้บุญ วิธีการออกกำลังกายของสมณสาธิตที่ถูกต้องและรณรงค์เกี่ยวกับการฉันทาอาหาร เพราะภัตตาหารที่ฉันทาเข้าไปเป็นต้นตอทำให้พระภิกษุและสามเณรเป็นโรคต่างๆ ในขณะที่เดียวกันภัตตาหารที่ถวายพระภิกษุจำเป็นต้องฉันท เพราะไม่สามารถเลือกได้

การดำเนินงานโครงการส่งเสริมสุขภาพพระภิกษุ – สามเณรในเขตพื้นที่ตำบลงมหาวันอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย นับตั้งแต่เริ่มการดำเนินโครงการจนปิดโครงการ ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานร่วมดำเนินโครงการเป็นอย่างดี

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

6. โครงการการเสริมสร้างสุขภาพทางกาย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จังหวัดลำพูน

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

สถานที่ : โรงเรียนสันป่าหม่อม อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ความสำคัญ และกิจกรรม :

โครงการเสริมสร้างสุขภาพทางกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การเป็นโครงการที่จัดทำโดยคณะพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 63 คณะครุศาสตร์ สาขาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครลำพูนร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ได้เล็งเห็นถึงปัญหาด้านสุขภาพทางกายของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้วนำความรู้ที่ได้จากโครงการนี้ไปสานต่อหรือใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลลัพธ์ : ทำให้นักเรียนทราบถึงบริบทและสภาพปัญหาของโรงเรียนและการเคลื่อนไหวขมใน ชีวิตประจำวัน พร้อมจะเข้ามามีส่วนร่วม และหาแนวทางแก้ไขร่วมกันกับ คณะนิสิตจึงได้จัดกิจกรรมขึ้นมา คือ การส่งเสริมสุขภาพทางกาย เพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับเด็กนักเรียนโดยชี้ให้เห็นถึงปัญหาและโทษของการบริโภคที่ไม่ ถูกวิธีในแต่ละประเภท เช่น การกินขนมในชีวิตประจำวันที่ไม่ถูกวิธีทำให้ส่งผลกระทบต่อตนเอง ก่อให้เป็นโรคต่าง ๆ ตามมา และประโยชน์ของการการบริโภคที่ถูกวิธีและอาหารที่ควรบริโภคตามวัยของนักเรียน ว่ามีประโยชน์ อย่างไร ทำให้ไม่มีผลกระทบต่อร่างกายตนเอง และไม่มีโรคตามมาภายหลัง ผลสำเร็จแล้วนำมาประยุกต์ใช้ในโรงเรียน และตนเองในชีวิตประจำวัน และยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกให้รู้ถึงคุณค่าของการบริโภค และการออกกำลังกาย เพื่อให้มีประสิทธิ ธิภาพยิ่งขึ้นไป

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

7. โครงการชุมชนสุขภาวะ-บ้านป่าแป๋-ตำบลป่าพลู-อำเภอบ้านโฮ้ง-จังหวัดลำพูน

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

สถานที่ : บ้านป่าแป๋-ตำบลป่าพลู-อำเภอบ้านโฮ้ง-จังหวัดลำพูน

ความสำคัญ และกิจกรรม :

นิสิตคณะสังคมศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่ปฏิบัติศาสนกิจได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว โดยให้ความสำคัญ
ของชีวิตและสุขภาพ การดูแลสุขภาพองค์รวม ที่จะเกิดภาวะเสี่ยงและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อชีวิตและสุขภาพ จึงได้
จัดโครงการชุมชนสุขภาวะในพื้นที่บ้านป่าแป๋ เพื่อเสริมสร้างแหล่งเรียนรู้ เพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
ดูแลสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจ รวมถึงจัดกิจกรรมนันทนาการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพร่างกายและ
จิตใจให้กับประชาชน ณ พื้นที่บ้านป่าแป๋ ตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน

ผลลัพธ์ :

- 1) เกิดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพทางกาย สุขภาวะทางจิต สุขภาวะ
ทางสังคม สุขภาวะทางปัญญา แก่ประชาชนบ้านป่าแป๋ ตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน
- 2) ประชาชนและนิสิตมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง
- 3) ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพภาวะทางกาย สุขภาวะทางจิต สุขภาวะทางสังคม สุขภาวะ
ทางปัญญา แก่ประชาชนบ้านป่าแป๋ ตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

8. โครงการปลูกป่าด้วยต้นโพธิ์-และไม้มงคล

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สถานที่ : ป่าต้นน้ำแม่แปะ หมู่บ้านขุนแปะ ตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ความสำคัญ และกิจกรรม :

นิสิตคณะพุทธศาสตร์ ปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน จึงได้จัดโครงการ “ปลูกป่าด้วยต้นโพธิ์” เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนนิสิต คณะพุทธศาสตร์ ปีที่4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนพิจารณาเห็นว่า การฟื้นฟูและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ตลอดจนการบำรุงรักษาทรัพยากรป่าไม้ ให้ดำรงเพื่อสร้างความสมดุลทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประเทศได้อย่างยั่งยืนตลอดไป นิสิต คณะพุทธศาสตร์ ปีที่4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน จัดโครงการปลูกป่าด้วยต้นโพธิ์และไม้มงคล สำนักวิชาการศึกษาของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน และนิสิต คณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 4 ที่ปฏิบัติศาสนกิจได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว โดยให้ความสำคัญในการปลูกป่าด้วยต้นโพธิ์ จึงได้จัดโครงการปลูกป่าด้วยต้นโพธิ์ เพื่อลดภาวะโลกร้อน เพื่อประชาชนได้ตระหนักและให้ความสำคัญของต้นโพธิ์ ที่มีความสำคัญทางพระพุทธศาสนา รวมถึงจัดกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับการปลูกป่า ดูแลอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และป่าไม้ให้แก่ประชาชน ณ ป่าต้นน้ำแม่แปะ หมู่บ้านขุนแปะ ตำบลบ้านแปะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ (สถานที่ต้นแบบ)

ผลลัพธ์ :

เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของ"บวร" บ้าน -วัด-และโรงเรียน ร่วมจัดกิจกรรมปลูกป่า ภายใต้การเปิดตัวของโครงการปลูกป่าด้วยต้นโพธิ์และไม้มงคล. โดยกลุ่มพระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่63 มจร.ลำพูน. โครงการต้นแบบการปฏิบัติศาสนกิจ และได้เครือข่ายคณะสงฆ์ ภาครัฐ ภาคเอกชน ผนึกกำลังสร้างสำนึก ให้กับผู้ร่วมกิจกรรมและชุมชนในพื้นที่ ให้ความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรป่า

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

9. โครงการ-วัดสะอาดด้วยมือเรา

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

สถานที่ : - วัดศรีโสดา (พระอารามหลวง) /โรงเรียนสมเด็จพระพุทธชินวงศ์ ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่
- วัดท่าข้าม ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- วัดศรีลังกา (ต้นโชค) ตำบลหนองตอง จังหวัดเชียงใหม่
- วัดไชยสถาน ตำบลสบขา อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่
- วัดป่าแลหลวง อำเภอสันติสุข จังหวัดวัดน่าน

ความสำคัญ และกิจกรรม :

ปัญหาขยะเป็นปัญหาที่สำคัญในปัจจุบัน คณะพระนิสิตผู้จัดทำโครงการได้ตระหนักถึงความสำคัญของความสะอาดวัด จึงได้จัดโครงการ “วัดสะอาดด้วยมือเรา” เพื่อเป็นการนำหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา มาเสริมสร้างจิตสำนึกให้แก่พระภิกษุสามเณร ศรัทธาสาธุชน ตลอดจนถึงประชาชนทั่วไปให้มีความตระหนักถึงจิตสำนึกในการดูแลรักษาความสะอาดของวัด อันจะเป็นผลให้เกิดการรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน โดยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นภายในวัด เพื่อจัดการกับปัญหาขยะที่เกิดขึ้น

ผลลัพธ์ :

จากผลการสรุปของพระภิกษุสามเณรส่วนใหญ่พระนิสิตได้นำเอาข้อมูลทั้งหมดมาทำการสังเคราะห์ วิเคราะห์เพื่อให้ได้เป็นแนวคิดของสามเณร จากการศึกษาข้อมูลจากสาเหตุที่วัดไม่สะอาดนั้นมีความต้องการที่จะพัฒนาระบบการจัดการขยะให้เป็นระบบของวัดและชุมชนและได้แสดงความคิดเห็นต่างๆไปในทิศทางบวกจากแนวคิดทั้งหมดคณะทำงานโครงการได้ถอดบทเรียนคือเยาวชนต้องการให้เกิดการพัฒนาทางด้านของสุขภาพการพัฒนาทางด้านร่างกาย ทางด้านความเป็นอยู่ ทางด้านจิตในทางด้านสังคม เพื่อทำให้เกิดการจัดการขยะเป็นระบบที่ดีของวัดและชุมชนเป็นแบบอย่าง พระนิสิตนำเอาองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดกิจกรรมมาสรุปได้เป็น 2 ข้อหลักๆ ดังนี้

1. สามเณรหรือเยาวชนมีแนวคิดการมีส่วนร่วมกับวัดและชุมชนในการรักษาหรือช่วยกันและทำกิจกรรมทำความสะอาดหรือคัดแยกขยะ

2. สามเณรหรือเยาวชนมีแนวคิดที่อยากจะมีเวทีที่ได้ทำกิจกรรมอาสาช่วยเหลือ

2.1 ได้เสนอเรื่องของการเก็บขยะในชุมชนเพื่อให้วัดสะอาด สุขภาวะสุขภาพ

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

10. โครงการรัฐศาสตร์อาสาพัฒนาโรงเรียน ด้วยค่ายสุขภาพและค่ายคุณธรรมโรงเรียนบ้านข่อยมิตรภาพที่ 110 สาขาแม่่างาว จังหวัดลำปาง

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

สถานที่ : โรงเรียนบ้านข่อยมิตรภาพที่ 110 สาขาแม่่างาว จังหวัดลำปาง

ความสำคัญ และกิจกรรม :

สภาพปัญหาโรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่สูงของโรงเรียนบ้านข่อยมิตรภาพที่ 110 สาขาแม่่างาว จ.ลำปาง มีสภาพปัญหาที่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็กทั่วไป กล่าวคือ เป็นโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร อยู่บนภูเขาที่สูงชัน การคมนาคมไม่สะดวก มีระบบไฟฟ้าใช้แต่ยังไม่ทั่วถึง จัดการศึกษาให้กับชาวเขา ที่มีความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ประเพณี และการสื่อสาร สภาพทางเศรษฐกิจที่ไม่เอื้อต่อการส่งเสริม การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ในสภาพความแตกต่างกันในด้านวัฒนธรรมประเพณี มีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ในด้านการสื่อสารใช้ภาษาถิ่นในการสื่อสารทำให้เกิดอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน ชาวบ้านส่วนใหญ่ร้อยละ 80 สภาพเศรษฐกิจของครอบครัวที่ยากจน จากสภาพปัญหาบริบท เนื่องจากเป็นโรงเรียนขนาดเล็กบนพื้นที่สูงที่มีความขาดแคลน อีกทั้งสุขภาพจิตและสุขภาพทางกาย ตลอดถึงสุขภาวะต่างๆ ยังต้องการคนภายนอกเข้าไปช่วยเหลือและดูแล เนื่องจากเป็นโรงเรียนที่ห่างไกลความเจริญอย่างมาก ชาวผู้ที่เข้าไปดูแล และช่วยเหลือ

ด้วยเหตุนี้ นิสิตคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา จึงมีความสนใจลงพื้นที่ทำกิจกรรมด้วยการศึกษาสภาพชุมชนและโรงเรียนบ้านข่อยมิตรภาพที่ 110 สาขาแม่่างาว จ.ลำปาง จัดกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ ค่ายคุณธรรมการส่งเสริมสุขภาวะทางจิตใจที่ดีให้กับคุณครู และนักเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนานักเรียน และโรงเรียนบ้านข่อยมิตรภาพที่ 110 สาขาแม่่างาว จ.ลำปาง ให้ดีขึ้นต่อไป

ผลลัพธ์ : 1) เกิดกิจกรรม และการส่งเสริมสุขภาวะทางจิตใจที่ดี ให้กับนักเรียนโรงเรียนบ้านข่อยมิตรภาพที่ 110 สาขาแม่่างาว จ.ลำปาง

2) เกิดการส่งเสริมสุขภาวะทางจิตใจและให้กำลังใจกับคณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านข่อยมิตรภาพที่ 110 สาขาแม่่างาว จ.ลำปาง

3) เกิดข้อตกลงของชุมชนในการดูแลเรื่องการศึกษาของโรงเรียนร่วมกัน

4) เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน ในการดูแลเรื่องการศึกษาของโรงเรียนร่วมกัน

5) เกิดการพัฒนาศักยภาพพระนิสิตคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยาผ่านกิจกรรมการทำโครงการฯ

5) เกิดการพัฒนาศักยภาพพระนิสิตคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยาผ่านกิจกรรมการทำโครงการฯ

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

11. โครงการการพัฒนาารูปแบบการลดพุง ลดโรค ปรับสมดุลเพื่อสุขภาพพระสงฆ์และสามเณรวิทยาลัยสงฆ์ เชียงราย ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย

สถานที่ : ชุมชนดอยทอง ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ความสำคัญ และกิจกรรม :

ปัญหาสุขภาพของพระสงฆ์ และสามเณรในปัจจุบันเป็นเรื่องที่น่าสนใจ รวมทั้งพระนิสิตใน มจร. เชียงรายคณะทำงานจึงสนใจทำโครงการการพัฒนาารูปแบบการลดพุง ลดโรค ปรับสมดุลเพื่อสุขภาพพระสงฆ์ และสามเณรวิทยาลัยสงฆ์เชียงราย ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงรายขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ สุขภาพทางกายของพระสงฆ์และสามเณรวิทยาลัยสงฆ์เชียงรายมีสุขภาพที่แข็งแรง และเป็นแนวทางให้กับ คณะสงฆ์ในการส่งเสริมสุขภาพพระสงฆ์ต่อไป

ผลลัพธ์ :

1. พระสงฆ์ สามเณร มีสุขภาพะด้านร่างกาย และจิตใจดีขึ้น
2. พระสงฆ์ สามเณร มีการออกกำลังกายอย่างต่อเนื่องใส่ใจในการดูแลสุขภาพมากขึ้นส่งผลให้มี สุขภาพที่แข็งแรง
3. เกิดการเรียนรู้ร่วมกันในการส่งเสริมและป้องกันโรคโดยการออกกำลังกาย

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ

12. โครงการ“ศีล ทาน ภาวนา เพื่อการพัฒนาจิตใจที่ยั่งยืนและเพิ่มพื้นที่ปลอดอบายมุข”

โดย : พระนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่

สถานที่ : บ้านแอเอาะ หมู่ที่ 1 ตำบลแจ่มหลวง อำเภอภักดีชุมพล จังหวัดเชียงใหม่

ความสำคัญ และกิจกรรม :

คณะพระนิสิตที่รับผิดชอบโครงการได้เห็นตรงกันและมีความตั้งใจที่จะจัดทำโครงการ “ ศีล ทาน ภาวนา เพื่อการพัฒนาจิตใจที่ยั่งยืนและเพิ่มพื้นที่ปลอดอบายมุข ” ตามหลักการสงเคราะห์ธรรมในทางพระพุทธศาสนา ด้วยในชุมชนมีประชากรบางกลุ่มมีปัญหาการดื่มกินเหล้า ซึ่งอยู่ในช่วงวัยเรียน และวัยทำงาน กระผมเห็นว่าเป็นปัญหาต่อการศึกษาครอบครัว เศรษฐกิจ ชุมชนและเป็นตัวอย่างที่ไม่พึงประสงค์ต่อเยาวชนรุ่นน้อง ดังนั้นจึงมีความต้องการจัดทำโครงการ “ ศีล ทาน ภาวนา เพื่อการพัฒนาจิตใจที่ยั่งยืนและเพิ่มพื้นที่ปลอดอบายมุข ” ในช่วงเข้าพรรษา เพื่อพัฒนาจิตใจให้พุทธศาสนิกชนได้เข้าใจหลักศีลธรรมในการอยู่ร่วมกัน ให้มีจิตใจตั้งมั่นรักษาศีลเคร่งครัดในช่วงเข้าพรรษา ฟังธรรมรักษาศีลทำหน้าที่ความเป็นชาวพุทธ มาทำวัตรเย็น พักค้างคืนวันพระ ในช่วงพรรษางดใช้อบายมุขมีคุณธรรมเมื่อถึงกาลออกพรรษาพุทธศาสนิกชนได้มาอธิษฐานออกพรรษา รู้ซึ่งถึงคุณค่าของการไม่ใช้อบายมุขและตระหนักถึงผลกระทบจากการใช้อบายมุข ทั้งจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรและกิจกรรมส่งท้ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่แบบวิถีพุทธ และมีรางวัลเกียรติบัตรมอบให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อยกย่องถึงคุณงามความดีจากความตั้งใจมั่นในศีลพร้อมนำสวดมนต์ข้ามปีเพื่อให้ระลึกถึงช่วงเวลาของชีวิตที่ผ่านมาอย่างภาคภูมิใจและมองเห็นอนาคตอันสดใสอย่างมีความหวังจากการไม่ใช้อบายมุขและนำพุทธศาสนิกชนภาวนาในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เทศนาธรรม นำอุบาสก อุบาสิกา เวียนเทียนในวันมาฆบูชา อาสาฬหบูชา วิสาขบูชา ถือการแต่งชุดประจำชนเผ่าในการเข้าวัดทำกิจกรรม ฟังธรรม เพื่อให้พุทธศาสนิกชนมีความเข้าใจพุทธศาสนพิธี และมีจริยธรรมเห็นคุณค่าอนุรักษ์วัฒนธรรมการแต่งกายอันดีงามที่ตกทอดจากบรรพบุรุษเป็นเวลามาช้านาน

ผลลัพธ์ : เกิดชุมชนต้นแบบในการจัดการแก้ปัญหาชุมชน ทำให้คนในชุมชน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เข้าใจสภาพปัญหาที่ใกล้ตัว นำไปสู่กระบวนการแก้ปัญหาที่ตรงต่อความต้องการของชุมชนและประเทศชาติ ซึ่งการดำเนินการภายใต้ระยะเวลาที่สั้นแต่ทำให้เราเห็นผลที่เกิดขึ้นกับการทำงานทั้งผู้รับผิดชอบโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ คนในชุมชน เห็นพ้องและร่วมด้วยที่จะดำเนินการร่วมกันอย่างจริงจัง จากที่มีคนในชุมชนขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายสิบคน ตอนนี้ในชุมชนไม่มีการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หันมาทำสวนปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่นมันฝรั่ง ข้าวโพด ถั่วแดง ถั่วดำ ทำให้ปัญหาการดื่มกินแอลกอฮอล์คลี่คลาย และส่งผลที่ดีต่อเยาวชนรุ่นใหม่ที่กำลังเติบโตขึ้นมาได้เห็นตัวอย่างที่ดี นำไปสู่การเรียนรู้ของเด็กๆในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง

ส่วนผู้จัดทำโครงการได้ทำงานกันเป็นทีมทั้งสามารถดึงคนในชุมชนมาเป็นส่วนหนึ่งที่ได้พัฒนาสังคมให้ห่างไกลจากสิ่งเสพติดผลที่ได้รับคือ ชุมชนเข้มแข็ง คนในชุมชนมีสุขภาพกายสุขภาพจิตที่ดี

ในการดำเนินโครงการทางผู้จัดทำได้นำเอาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของ ในหลวงรัชกาลที่ 9 มาสอนให้ผู้เข้าร่วมโครงการและคนในพื้นที่ได้เรียนรู้ เพื่อนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต ให้สังคมปลอดภัยจากสิ่งเสพติด มีภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจที่ดี คือไม่ใช่ชีวิตเกินฐานะ มีป่าไม้ และมีหลักธรรมในการครองชีวิต

ภาพประกอบ

ภาพประกอบ